

- чітке визначення обсягів і видів навчальних завдань для самостійної роботи в межах кожного модуля;
- використання сучасних педагогічних технологій навчання, що поєднують науково обгрунтовані індивідуальні та колективні форми роботи;
- поєднання завдань репродуктивного та творчого характеру;
- індивідуалізація навчання з урахуванням рівня підготовки та здібностей кожного студента;
- формування у студентів ставлення до контролю як до інформуючого фактора;
- впровадження педагогіки співробітництва, формування у студентів мотиву досягнення успіху як особистісної якості;
- навчання студентів раціональним прийомам організації самостійної навчальної діяльності, формування вміння самоорганізації, самокорекції та самоконтролю.

Проблема самостійної роботи студентів в умовах докорінної перебудови вищої школи є надзвичайно важливою і вимагає подальшого дослідження як у теоретичному, так і практичному плані.

Касьянова Л.С., старший викладач,
Слезенко А.О., старший викладач,
кафедри іноземних мов ФЕФ

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАННЯ В ДИСТАНЦІЙНІЙ І ЗМІШАНІЙ ФОРМІ СТУДЕНТІВ ВНЗ

Дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладення матеріалу, здобувати повноцінну освіту, підвищувати кваліфікацію співробітників у територіально розподілених місцях. Процес навчання може відбуватися будь-де і будь-коли, єдина умова — доступ до мережі Інтернет.

Також дистанційне навчання визначають як «технологію отримання знань за допомогою телекомунікаційних засобів, коли взаємодія того, кого навчають і викладача проходить на відстані». У дистанційному навчанні змінюється роль і вимоги до викладачів. Лекції складають лише невелику частку, процес навчання орієнтує студентів на творчий пошук інформації, вміння самостійно набувати необхідні знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань з використанням сучасних технологій. Викладачі дистанційних курсів повинні мати універсальну підготовку — володіти сучасними педагогічними та інформаційними технологіями, бути психологічно готовим до роботи зі студентами у новому навчально-пізнавальному середовищі. Завдяки таким засобам дистанційного навчання, як дискусійні форуми, електронні обговорення засвоєного матеріалу, списки розсилання, створюється нове навчальне середовище, в якому студенти відчувають себе невід'ємною частиною колективу, що посилює мотивацію до навчання [2]. Викладачі повинні володіти методами створення і підтримки такого навчального середовища, розробляти стратегії проведення цієї взаємодії між учасниками навчального процесу, підвищувати творчу активність і власну кваліфікацію.

На Заході ця форма з'явилася вже досить давно і має велику популярність серед студентів через її економічні показники і навчальну ефективність. Дистанційну форму навчання ще називають «освітою на протязі всього життя» через те, що більшість тих, хто навчається, — дорослі люди. Багато хто з них уже має вищу освіту, проте через необхідність підвищення кваліфікації або розширення сфери діяльності у багатьох виникає потреба швидко і якісно засвоїти нові знання і набути навички роботи. Найпопулярнішим є навчання за програмами, що мають чітке спрямування.

Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що ті, кого навчають, самі відчувають необхідність подальшого навчання, а не піддаються тиску з боку. Вони мають можливість роботи з навчальними матеріалами в такому режимі й обсязі, який підходить безпосередньо їм. Ефект у значній мірі залежить від того, наскільки регулярно займається той, хто навчається. Послідовне виконання контрольних-діагностичних завдань і випускної роботи, а також підтримка у всіх питаннях з боку викладача-координатора забезпечує планомірне засвоєння знань.

Аналіз упровадження дистанційного навчання показує, що до реального контингенту потенційних студентів можна віднести тих, хто часто перебуває у відрядженнях, військовослужбовців, територіально віддалених слухачів, жінок, що перебувають у декретній відпустці, людей з фізичними вадами, тих, хто поєднує навчання й роботу, співробітників, що підвищують свою кваліфікацію тощо [1]. І незважаючи на те, що дистанційне навчання передбачає одержання також і ба-

зової середньої освіти, цей напрямок не одержав активного впровадження в освітній процес шкіл, коледжів та інших середньо-спеціальних установ освіти.

Не кожному вдається відучитися п'ять років у стінах вузу, але сучасні технології можуть дати другий шанс. Дистанційна освіта — навчання на відстані — стала справжньою новацією 21 ст. Віртуальний курс лекцій дозволяє скоротити або розтягти час навчання за своїм розсудом. Серед плюсів такого навчання називається можливість займатися в будь-якому місці, де є комп'ютер, матеріал суворо дозований по тижнях і збігається з усіма вимогами, які пред'являються до студентів будь-якого вузу, крім того, у студента є можливість виконувати завдання в зручний для нього час. На першому курсі дистанційного навчання багато студентів страждають від нестачі контролю з боку деканату. Головна складність — змусити себе вчитися. Ще одна проблема — відсутність особистого спілкування з викладачем. Питання електронною поштою нагадують запити в довідкову службу, а семінари — Інтернет-форуми. Найважливішими компонентами дистанційного навчання є: створення практичних ситуацій під час навчального процесу, можливість проявити себе, самореалізуватися, чіткість організації навчального процесу, індивідуального підходу. Найменш важливими: участь у науково-дослідній роботі, можливість «показати себе». У процесі дистанційного навчання студенти найчастіше використовують навчальний матеріал на паперових носіях і в електронному вигляді.

Необхідні умови для дистанційного навчання:

- доступ до комп'ютера;
- вихід до мережі Internet. Якщо такої можливості немає, можлива кейсова форма: коли студенту видається так званий «кейс», що містить усі необхідні навчальні матеріали і посібники;
- бажання навчатися і вміння працювати самостійно. Це дуже важливо, тому що саме від цих двох рис залежить ефективність всього навчального процесу [3].

Більшість студентів надають перевагу таким формам контролю: контрольній-атестаційній роботі, реферати, вирішення практичних завдань, оцінка рівня знань у процесі особистого інтерв'ю з викладачем, самооцінка. Більшості студентів дистанційної технології навчання, незалежно від курсу, навчання дається легко й позитивно на них впливає. Так, більше половини студентів відзначили, що за час навчання вони опанували вміння самостійної роботи, підвищили свій рівень знань і отримали впевненість у своїх силах і планах на майбутнє. Можна зробити висновок, що студенти доброзичливо ставляться до дистанційного навчання. Як свідчать практика й ряд досліджень, тенденція навчання чітко розвивається в напрямку змішаного навчання. Під змішаним навчанням (blended learning) прийнято розуміти об'єднання формальних засобів навчання — роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу — з неформальними, наприклад, обговоренням за допомогою електронної пошти й інтернет-конференцій. Змішана форма навчання органічно з'єднує в собі як денні, так і дистанційні форми навчання.

Навчання в дистанційній і змішаній формі. У чому різниця?

Дистанційне навчання здійснюється тільки за допомогою Інтернет: одержання навчальних матеріалів і завдань, і всі інші питання, пов'язані з комунікацією, проходять тільки заочно. Проміжна й підсумкова атестація здійснюється також за допомогою пересилання й перевірки матеріалів.

Змішане навчання складається із трьох етапів: дистанційне вивчення теоретичного матеріалу, освоєння практичних аспектів у формі денних занять, остання фаза — здача іспиту або виконання випускної роботи. ДН забезпечує можливість навчатися тоді, коли Вам це зручно й у тому темпі, що Ви обираєте самі в рамках установлених строків проведення курсів. При цьому не потрібно витрачати час на дорогу. ДН в сучасному світі здійснюється за допомогою таких технологій, як Інтернет, e-mail, телефонний і факсимільний зв'язок, відеоконференції можливе також традиційне пересилання навчальних матеріалів поштою (друкованих, аудіо-, відео- й електронних навчальних матеріалів).

*Касьянова Л.С., старш. викл.,
Слезенко А.О., старш. викл.
кафедра іноземних мов ФЕФ*

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ І ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАСОБАМИ ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ

Інтеграція України зі світовим економічним, науковим та освітнім простором вимагає принципово нового рівня професійної підготовки студентів економічних і технічних ВНЗ, які нині